

Večernik

»JUTRA«

Leto I. (VIII.), štev. 162

Maribor, torek, 15. novembra 1927

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zas. v Ljubljani št. 11.400
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglašni po tarifni
Oglašni sprejemni tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Boj za zavod Sv. Hieronima v Rimu

PAPEŽ ODKLANJA ZAHTEVE NAŠE VLADE. — SPLETKE NUNCIJA IN ITALIJSKE VLADE.

BEograd, 15. novembra. V zadnjem času je postalo vprašanje zavoda Sv. Hieronima v Rimu zopet aktualno. Naš poslanik pri Vatikanu, Simić, je dobil nova navodila, po katerih zahteva naša država, da mora biti vsakokratni rektor zavoda jugoslovanski državljani. Vrh tega zahteva naša vlada vpliv na imenovanje. Pristojna kongregacija je sprejela te zahteve in je bil sklep že sporočen našemu poslaniku.

Par dni pozneje pa je tajnik dotične kongregacije zopet posetil poslanika Simića in mu sporočil, da je papež odklonil zahteve jugoslovanske vlade, kar je izzvalo v Beogradu veliko nezadovoljstvo. Papežev korak je vsekakor posledica spletke rimske vlade ali pa beogradskega nuncijskega Pelegrinettija.

Manoilescu oproščen

VELIKE MANIFESTACIJE ZA PRINCA KARLA V BUKAREŠTU.

BUKAREŠT, 15. novembra. Včeraj je bila končana večdnevna razprava proti bivšemu državnemu podtajniku Manoilescu, ki je bil obtožen veleizdaje in zarote proti mladoletnemu kralju Mihailu.

Podpredsednik kmečke stranke Mihailage je izjavil pri zaslišanju kot očiča, da se parlament, ki je sklenil dne 4. januarja 1926 izpremebo ustave, ne more smatrati kot ustavodajna institucija, kajti ta zakon mora izpremeniti vsak drug parlament.

Državni pravdnik je primerjal Manoilescu s polkovnikom Sturzo, proti čemur je branitelj energično protestiral.

Bivši ministrski predsednik Avarescu je izjavil, da je prišel zato v razpravno dvorano, da prepreči justični umor. Prepričan je, da je Manoilescu popolnoma nedolžen. Princ Karel se lahko

Minister prosvete je poslal nato vsem našim škofom spomenico, v kateri jim svetuje, da naj ne pošiljajo gojencev v Rim toliko časa, dokler ne bo rešen ta spor. Zagrebški nadškof pa je v odgovor poslal škofom svojo spomenico, v kateri jih pozivlja, naj se ne ravna po direktivah vlade. Ker pa so dalmatinski in bosanski škofje odobrili nastop vlade, je postal nuncij pozoren in nestrpen in je pričel poizvedovati, kdo izmed škofov se upira papežu. V zvezi s tem je dr. Korosec nasvetoval Vatikanu, naj ne zavzema vedno stališča, ki žali čustva jugoslovanskega naroda. Isto velja tudi za torture, ki jim je izpostavljeno slovensko i. hrvatsko kmetstvo v Italiji, ki postaja vedno neznosnejše.

mirno vrne v domovino, ker ni nobene zakonite določbe, ki bi mogla to preprečiti.

Prof. Jorga je poudarjal, da gre v tem slučaju za proces liberalne stranke proti vsej opoziciji. Dokazano je namreč, da pravzaprav ne sedi na zatožni klopi Manoilescu temveč princ Karel.

Ob pol enih ponoči so bili končani govori braniteljev obtoženca, nakar so se sodniki umaknili k posvetovanju.

Ob silni napetosti navzočega občinstva je bila končno proglašena razsodba, s katero je bil Manoilescu s 3 proti 2 glasovoma senata oproščen. Občinstvo je sprejelo razsodbo z ovacijami obtoženca. Vlada je dala vsa poslopja zasesti z vojaštvom, pripravljena je tudi garnizija. Kljub temu so se vršile po mestu manifestacije za princa Karla in oproščenega Manoilescu.

Prozaična poezija zimsko-jesenskega Maribora

(RAZMIŠLJANJE NOVINARJEV, LITERATOV IN SPOLOH LJUDI, KI UMETNO ŽIVIJO).

Maribor, 15. oktobra.

Četudi ima meteorološka jesen še pravico do obstoja, je že prikašljala starška zima. Zdaj je vse naokrog belo, belo... S Pohorjem teknuje daljni sveti Urban in sosedni obronki ter griči pa potem Kalvarija in Piramida in sploh vse, »kamor se oko ozre«...

Po inseratih oznanjajo trgovci, da so dospele nove zaloge jesenskega in zimskega blaga. Dobro vem, da jaz, ti in on ne bomo imeli niti enega vzorca tega blaga: kajti jaz sem siromašen tintomazec, ki piše narodu za božji »lon«, ti delaš slike in kipe ljudem v zabavo in spodtiko, on piše verzov celo knjigo za posmeh patentiranih kritikov. Vsi trije smo siromaki, a trgovina ne pozna siromakov, niti takih na obroke ne...

Ni sramota biti književnik, novinar ali slikar, ali nerodno je, da je ta kategorija sesalcev od pamtveka obsojena, da »živi, mrje brez d'narja«.

V naši literaturi in umetnosti delajo častno izjemo knjigovodje, knjigovezi, knjigarnarji in knjigotiskarji ter lončarji, kamnoseki in soboslikarji...

Kakor v jeseni rumeni listje in igra v žudnih barvah, tako spreminjajo barve naše suknje, hlače, klobuki in čevlji. Analogno z naravnim procesom odpadanja listja inkranja suhih vej pokajo čevlji, hlače na kolenih, suknja na komolcih... To je umetniška jesen, ki je v divnem skladu z modrim božjim stvarstvom.

Mi trije (književnik, novinar in umetnik) vidimo, da pozimi nosijo ljudje neke vrste površnikov. Jaz sem jesensko (in obenem zimsko) suknjo spomladi dal v zastavljalnico (poleti mi jo molji snejo ali pa odnese eksekutor) in sedaj si razbijam glavo, kako bi rešil zimsko suknjo, predno priklina prava zima in se zasmeji pomlad... Ti si jo prodal starinarju in oni tretji jo je pustil trdosrčni gospodinji, ki

hodi vsako jutro v cerkev in prosi Boga, da bi ji odpustil vse dolge, kakor jih ona odpušča svojim dolžnikom...

Taka je, bratje in sestre v Gospodu — umetnikova jesen in zima. Ali ni čarobna, romantična, polna poezije in ganljivih refleksij?! — — —

Bogatini, ki so se razleteli čez vroče poletje po letoviščih, so se vrnili... In ker on, ti in jaz nismo bogati... ker nismo bili v letoviščih, smo si prihranili ogromne izdatke, katere noče noben denarni zavod sprejeti med hranilne vloge. To je jesen, ki prinaša plodove!

Imam pa idejo, tovariši! Čemu se jeziti, saj je že zapadel beli sneg in potem pride spet smejoča vigred, trava začne znova rasti, bregovi ozeleni in ravline se odenejo v cvetje. Zato, bratje, kvišku srca in nič zato, če ne najdemo spasonosne ideje, kako dobiti suknjo iz zastavljalnice, kje denar za starinarja, ki ima veliko zalogo ali pa kako potolažiti pobožno gospodinjico, da ne bi pregrešno preklinjala in si s tem pokvarila svoje večnosti... kajti v Svetem Pismu je zapisano, da dobri Gospod Bog Sabaot skrbi za ptice v zraku in oblači lilije v polju, iz česar sledi, da bo poskrbel tudi za nas, četudi nismo ptice in lilije. ampak eden književnik, drugi novinar, tretji slikar, kar pa je približno isto kakor ptice in lilije, ki nimajo nikoli denarja...

To je torej prozaična poezija zimsko-jesenskega Maribora, verna slika notranjega razpoloženja zelo optimističnega pesimista, katerega finančni minister si je že v letošnji zgodnji pomladi pogljal kroglo v glavo in se smrtonosno zadel, ne da bi hotel pričakati poetične jeseni z njenimi darovi in plodovi.

Pozdravljena jesen v zimski obleki, naj sijajnejši objekt umetniških meditacij.

R. A. B.

Protirevolucijsko gibanje v Rusi

Sovjetska vlada je po poročilih iz Moskve izsledila tajno organizacijo, ki je razpredena širom cele Rusije. Izvršene so bile že številne hišne preiskave in se more iz najdenih dokumentov sklepati, da obstoji v Rusiji ilegalna stranka Trockijevih pristašev, ki šteje več stotisoč dobro organiziranih članov. Po podatkih, ki so jih zbrali vladni organi, je ta organizacija tako razširjena in tako dobro organizirana, da bodo potrebne proti njej izjemne odredbe najširšega obsega. Na čelu te ilegalne organizacije so najodličnejši možje boljševiške Rusije, med njimi Trockij, Zinovjev in Radek. Stranka je tudi že izdelala načrt za protirevolucijo v Rusiji. Vlada ima baje že v rokah seznam pristašev te organizacije, ki pridejo vsi pred revolucionarno sodišče.

Po najnovejših vestih je vlada že pripravila obtožbo proti Trockemu in Zinovjevu. Obtožena sta veleizdaje in pa rovarjenja proti diktaturi proletarijata. Oba sta pod strogim policijskim nadzorstvom. Dosedanji ljudski komisar za pošte in telegrafe, Smirnov, je izključen iz centralnega odbora.

Plinarna zletela v zrak

20 mrtvih in 500 ranjenih.

PITTSBURG, 15. novembra. Včeraj se je pripetila tu velika katastrofa. Vsled eksplozije je zletela v zrak plinarna, pri čemur se je porušilo več hiš. Računa se, da je zgubilo življenje 20 ljudi, 500 pa je ranjenih. Vse telefonske linije, plinove in vodovodne cevi v bližini so popokale.

Al ehin-Capablanca

Na ponovno prošnjo Capablance je šahovski odbor končno vendarle proglasil prošil petek za prost dan in se je zato 28. partija vršila šele v soboto. Končala je po 43. potezah remis. Stanje je torej še vedno 4:2 za Aljehina, dočim je končalo 22 partij remis. Bui se bo nadaljeval toliko časa, dokler eden izmed obeh nasprotnikov ne dobi šest iger.

ŽRTVE STRELE.

MOSTAR, 15. nov. V Hercegovini je divjala včeraj strašna nevihta s točo. V vasi Sović je udarila strela v hišo Gavrija Nikolića ravno opolnoči. Hiša je zgorela do tal in sta našli smrt pod ruševinami dve osebi.

Spominjalte se CMD

Podpore mariborske oblasti občinam.

V oblastnem proračunu za leto 1927. je med drugimi tudi postavka za podporo občinam za popravilo občinskih cest v skupnem iznosu 100.000 Din. Oblastni odbor je dosedaj v nujnih in upoštevanih vrednih slučajih take podpore že nakažal, in sicer občini Pameče pri Slovenjgradu 5.000 Din, občinama Vrhe in Sv. Jedert 7.000 Din, občini Velenje 5.000 Din, cestnemu odboru v Sladki gori pri Ponikvi 5.000 Din, za popravilo vaškega mostu čez Savinjo v Levcu pri Celju 3.000 Din. Glede porušenega mostu čez Savinjo pri Grižah, ki je last državnega rudnika v Zabukovici, pa je oblastni odbor interveniral pri generalni direkciji za šume in rude v Beogradu, da se rudniku v Zabukovici čim prej nakaže za popravilo mosta potreben gradbeni kredit.

Vprašanje umobolnice.

Najbolj pereče vprašanje, ki ga ima rešiti mariborska oblast v zdravstveni stroki, je način, kako oskrbeti umobolne in umobolne hiralce iz naše oblasti. Teh revežev imamo po stanju z dne 1. aprila t. l. velikansko število 417 in jih je 126 v zavodu za umobolne v Ljubljani, 194 v zavodu za umobolne na Studencu pri Ljubljani in 97 v hiralnici oz. blaznici Sv. Jožefa v Ljubljani. Število umobolnih iz ljubljanske oblasti znaša 519. — Ker so

ljubljski zavodi za umobolne prenapolnjeni, je treba resno misliti na ustanovitve lastnega zavoda v mariborski oblasti in ustanovitve opazovalnega oddelka v mariborski bolnici. Saj bi stalo vzdrževanje umobolnih v ljubljanski oblasti — če bi sploh bilo tam dovolj prostora — mariborsko oblast ravno toliko kakor vzdrževanje lastne umobolnice in obresti ter amortizacija investiranega kapitala. Oblastni odbor mariborski se trudi, da bi našel primerne prostore, vendar pa sicer nujna zadeva še ni tako daleč dozorela, da bi bila mogla skupščina na svoji poslednji seji 5. fm. o tem sklepati.

Tečaj za živinorejske inspektorje.

Dne 25. oktobra je bil na zagrebški univerzi odprt trimesečni pripravljani tečaj za polaganje izpita za živinorejske nadzornike. V tečaj so bili sprejeti agronomi in veterinarji, ki so dokazali najmanj petletno specialno prakso v živinoreji. Prijavilo se je iz cele države deset kandidatov in sicer sedem agronomov in trije veterinarji. Po pokrajinah so 4 iz Hrvatske, 2 iz Bosne, in 2 iz Slovenije, 1 iz Dalmacije, in 1 iz Vojvodine. Po narodnosti je 6 Hrvatov, 2 Srba in 2 Slovenca. Od agronomov so: trije nastavniki na kmetijskih šolah, trije so pri oblastih in eden pri srezu. Vsi veterinarji so sreski veterinarski referenti. —

Ustanovitev javne ljudske knjižnice v Žusmu

S PROSVETO MED NAROD. — ŠTIRINAJSTA LJUDSKA KNJIŽNICA ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV.

Od Grobelnega je dve in pol uri hoda po lokah ob Voglajni, čez hribe in potem po soteski v kotlino Ječovo. Iz katere se pot lepo vije na precej visok vrh, na katerem stoje mogočne razvaline gradu Celjskih grofov Süssenberga = Žusma in od tam še ovinek, še malo više v hrib in na grebenu stojita dve cerkvi, župnišče, šola, cerkvenikova hiša in cerkvena gostilna, kjer se toči mošt in vino v nedeljah po maši.

To je Žusem. Napis Žusem pa čitaš le na šolskih vratih. Takoj sosedna hiša je že v Dobrini. Hiš pa je tam po rebrih, kotlinah in grebenih, na lokah in obronkih gozdov mnogo, ki jih pa vidiš še le ko prideš v bližino. Iz teh hiš prihajajo otroci, nekateri tudi poldrugo uro daleč v žusemsko šolo. Do stodeset je jih je že nabralo v enorazrednici. Zato so jo razširili v dvorazrednico in na Martinovo nedeljo, ko sva prišla s tov. Rakuščkom, ki služi sedaj v Lembergu, a je do 1. okt. služboval na Žusmu, sta prišla nova učitelj in učiteljica, mlad zakonski par, v ta kraj. Iz šole se je kadilo. To je bil edini znak življenja, ko sva prispela s tovarišema na vrh. Vstopila sva, h tovarišu lahko prideš kadarkoli in tudi nenapovedan. Mlad parček se je v prazni, mrzli sobi z razbitimi okni tiščal peči, v katero sta menjaje se pa tudi oba naenkrat nalagala, in čakal, da mu po zasneženi blatni poti z volmi pripeljejo opravo in živila.

To so bile velike oči, ko sta dobila takoj prve ure popolnoma na prazno obisk. Kdo pa bi tudi pričakoval v takem vremenu in v tem času na Žusmu obiska — najmanj pa obiska kulturnih delavcev s knjigami na plečih. Bili smo malo v zadregi prvi hip; kajti kamor si pogledal, ni bilo nič, gosti pa v hiši. Ei, med tovariši vendar ne bo ceremonij. Ker v šoli še

niso imeli lonca za pol kile mesa, ki sva ga prinesla s tovarišem z Grobelnega, da bo za toplo juho opoldan, sva ga pa vtaknila v lonec na ognjišču v gostilni, ki je bila slučajno to nedeljo odprta.

Med tem pa so že ljudje zastutili, da se okrog šole nekaj godi. In ko so zvedeli, da smo prinesli knjige, se je kar okrog dvajset mož in fantov in tudi nekaj žena zbralo v gostilniški sobi in so z največjim zanimanjem sledili govoru predsednika Zveze kult. društev o velikem pomenu knjige za izobrazbo narodov. Po govoru pa so moške sklenili, da bodi knjižnica v šoli, dali so že delati omaro, izvolili so tričlanski knjižničarski odsek in določili, da bodi pristopnina 3 Din in izposojevalnina 30 para od knjige za 14 dni. Vsako drugo nedeljo pa bo g. učitelj izposojeval knjige.

Ko se je tako nepričakovano lepo ustanovila ta letos že 14 knjižnica ZKD — kar je zaslug tovr. Rakuščke, ki je bil le 6 mesecev v Žusmu in je takoj pridobil ljudi, da so začeli skrbeti tudi za svojo nadaljno izobrazbo, — pa so se pošteno oglasili naši železčiki. Dobrohotna gostilničarka nama je prinesla dva globoka kroznika juhe. Ali lačnih železčkov je bilo več. Mladi par je do onoldan zamačkal na opravo in živila. Razdelili smo juho na štiri kroznike, prišla pa je k ustanovitvi tudi tovarišica iz Loke, premarjena. Postregli smo še njo in smo bili vsi siti in bi nam kmalu še ostalo.

Bili pa smo vsi veseli in zadovoljni, da se je tako lepo izvršila ustanovitev in smo si obljubili, da se homo še videli na Žusmu in si segli v roko z dobrimi Žusemčani. Pa sva s tovarišem zavriskala in se vrnili po zasneženi, blatni opolčki in dolgi poti — domov. Skala.

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Torek, 15. novembra. Zaprto.
Sreda, 16. novembra ob 20. uri »Igra s smrtjo« ab. B. Premijera.
Četrtek, 17. novembra ob 20. uri »Traviata« ab. D. Kuponi.
Petek, 16. novembra. Zaprto.

Premijera »Igra s smrtjo« se vrši v sredo 16. nov. v mariborskem gledališču. Ta izvrstna in zabavna komedija ruskega feljetonista Averčenkina in imela že v Pragi, Beogradu, Splitu in drugod velik uspeh, pa je upati, da bo ugajala tudi v Mariboru.

»Eva« na mariborskem odru. Še ta teden se vrši premijera Leharjeve mojsterske opere »Eve«. Divna skoroda operna godba, lepo smiselno dejanje, prepleteno z jako veselimi prizori, vse je pomoglo tej operi že pred vojno, da je preromala zmagovito ves svet. In še danes je stalno na repertoarju mnogih gledališč posebnost na zapadu. Mariborsko gledališče bo storilo vse, da doživi to serijozno delo tudi pri nas kar največji uspeh. Nastopi ves operetni ensemble, pomnožen z dramskimi člani, glasbeno vodstvo pa je v rokah g. Mitroviča, a režijo vodi g. Bachman.

Stanje osnovnega šolstva v mariborski oblasti

Osnovno šolstvo v naši oblasti se je v tekočem šolskem letu nekoliko izpopolnilo. Z odloki ministrstva prosvete od 30. julija in 13. avgusta je bilo 133 osnovnih šol razširjenih za en razred, ter je bilo odprtih 48 obstoječim razredom 48 vzporednic, tako da znaša število novih razredov 179. Razširjenih je 17 enorazrednic v dvorazrednice, 35 dvorazrednic v trirazrednice, 30 trirazrednic v štirirazrednice, 24 štirirazrednic v petirazrednice, 22 petirazrednic v šestirazrednice in 9 šestirazrednic v sedemrazrednice. Ta razširitev se je izvršila v 141 slučajih in je bilo odprtih 110 postopnih in 31 vzporednih razredov, ostalih 38 razredov ni bilo mogoče odpreti radi pomanjkanja učnih oseb. Na 39 šolah so bili prostori za razširjenje na razpolago, na ostalih šolah

pa se je začasno uvedel menialni pouk za dva razreda v isti sobi dopoldne in popoldne. V dvanaestih slučajih so krajevni šolski odbori vložili pritožbe proti razširitvi. Pritožbe rešuje sedaj prosvetna oblast.

Popolnoma nanovo se je ustanovila osnovna šola v Lepi niivi pri Mozirju. S poukom se kmalu prične.

Vseh osnovnih šol v mariborski oblasti je sedaj 373, na katerih poučuje 1513 učiteljev odnosno učiteljic, Statistika otrok, ki te šole obiskujejo, s stanjem 31. oktobra še ni dogotovljena.

Odmev sklenitve kme'sko-demokratske koal'cije

Kakor čujemo, so pretekle dni razpravljale razne okrajne organizacije SKS v mariborski oblasti o priliki konstituiranja odborov zlasti tudi o sklenitvi koalicije med kmečkim klubom in klubom samostalnih demokratov v Beogradu. Poučeni smo, da so se organizacije izrekle za nadaljevanje dela po svojem lastnem programu s čim večjo odločnostjo, da se je pa izrazilo popolno zaupanje v tozadevno inicijativo političnih voditeljev Štefana Radića in Ivana Puclja. Odprto je ostalo vprašanje, ali se osnujejo za sodelovanje obeh političnih skupin tudi po oblastih in okrajih skupni izvrševalni odbori.

Žel. konferenca v Mariboru

Avstrijski in jugoslovenski delegati na železničarski konferenci za ureditev obmejnih kolodvorov zbirajo zadnje dni v poslopju glavnega kolodvora. S podrobnim delom je konferenca domala že gotova. Včeraj so si delegati osebno ogledali oba mariborska kolodvora in vse tirne naprave, da ugotovijo, kaj bi spadalo v izključno avstrijsko oziroma izključno jugoslovensko upravo in kaj v skupno. Danes popoldne odpotujejo člani konference na Jesenice in obiščejo za tem Podrožico, Pliberk, Dravograd ter se v petek vrnejo v Maribor. Tu sestavijo še končni protokol, nakar bo v soboto poslednja plenarna seja te velevažne konference. —

Mariborski in dnevni drobiž

Mestni volilni imenik

Sodišče je popravljene volilne imenike mesta Maribor iz formalnih razlogov zavrnilo. Vlaganje kandidatnih list za občinske volitve, na katero so se vsi pripravljali za jutri, je s tem zopet odloženo.

Mariborski občinski svet

Ima v petek, dne 18. t. m. redno sejo. Na dnevnem redu je med drugim prošnja šolskih sester za podporo za zavetišče delavskih otrok v koloniji, predlog za nastanitev učitelja za težka ročna dela v dnevnem zavetišču, otvoritev čitalnice v sedanjih prostorih uradniške menze, predlog socijalistične stranke glede zidanja stanovanjskih hiš, preureditev mestnega kopališča, nabava 5 novih avtobusov za mestni promet, garancija za dolg 700.000 Din, vloga Tujsko-prometne zveze glede zgradbe hotela v Mariboru, regulacija Slovenske ulice itd. —

Zimsko porotno zasedanje.

Za prva dva dni prihodnje porote, ki se prične v ponedeljek 5. decembra, sta razpisani že naslednji razpravi: dne 5. decembra Franc Rojko in Oton Vokač, blagajnik in njegov namestnik v kurilnici državnih železnic v Mariboru, ki ju toži državno pravdušništvo hudo delstva uradne poverbe. Ta razprava je bila na sporu že pri zadnjem zasedanju, pa so jo radi odsotnosti enega obtoženca odložili. V torek 6. decembra pa bodo ljudski sodniki odločali o krivdi ali nekrivdi Terezije Šolar ter Erne in Frančiške Jakiš, ki so obtožene hudo delstva umora. Pri prvi razpravi je 14, pri drugi pa 22 prič. Tudi to porotno zasedanje obeta biti mnogo daljše, kakor smo prvotno javili, ko smo zapisali, da bo zaključeno v enem tednu.

Občinske volitve

V celjskem srezu se bodo vršile, razen v nekaterih občinah, kjer občinski uradi z razglasi niso pravilno postopali, v nedeljo 20. novembra. V večini občin se bo bil hud boj med narodnjaki in SLS, posebnost v občinah Celje-okolica, Sv. Peter, Sv. Pavel, Braslovče, Polzela, Škofja vas in Vojnik. V ljubljanskem srezu se bodo vršile volitve v nedeljo, dne 4. decembra. Narodnjaki so skoro v vseh občinah postavili svoje liste. —

Slovenska zmaga v Vitanju.

Trg Vitanje nad Celjem, v srezu Kojnice, leži sredi popolnoma slovenskih vasi v dolini Hudinje pod masivom Pohorja. Vključ temu pa se je tam za časa Avstrije naselila močna nemška kolonija, ki je kraj in tudi okoliške občine gospodarsko in nacionalno zavajevala. Že pod Avstrijo so se za trg bili težki boji med takratno nemško večino in slovensko manjšino. Umetno nemštvo se je vzdržalo tudi še po prevratu in je tudi pri sedanjih občinskih volitvah skušalo zopet občino politično zavajevati. Postavilo je svojo listo, proti kateri so nastopili Slovenci združeno. Skupna slovenska lista je privolitvah 13. tm. dobila 58 glasov (za 14 več kot l. 1924), nemška pa 45. Volilna agitacija je bila močna, doma je ostalo od 111 samo 8 volilcev. Vendar so volitve potekle mirno. Slovenskim volilcem vsa čast! —

Zanemarjena cesta.

Prebivalci ob Vrbanovi ulici in okrajni cesti med Mariborom in Kamnico se upravičeno pritožujejo radi zanemarjenosti voznih cest in pešpoti. Ob okrajni cesti že dolgo ni bil izčiščen noben jarek, tako da je mestna pešpot proti Kamnici preplavljena. Cesta sama že ni bila posuta z gramozom skoraj dve leti, tako da vozila močno trpe. Zlasti pa je v nočnih urah prehod težaven, kajti razsvetljava je od Samostanske ulice po Vrbanovi cesti tako skromna, da vlada v tem delu mesta pravcata egiptovska tema, ki je pred vsem v slabem vremenu neznosna. Občinskemu svetu priporočamo, da ukrene tudi za ta del mesta potrebne korake v odpravo kričelih nedostatkov. —

Dijaki-smučarji.

V sredo, dne 16. t. m. se vrši ob 17. uri v osmem razredu drž. gimnazije sestanek vseh dijakov-smučarjev s predavanjem o smučki tehniki in zgodovinskem razvoju smučarstva. Vabljeni so vsi dijaki, ki se zanimajo za ta šport, za člane pa je udeležba obvezna. Načelnik. —

Poštni urad v Studencih

je od 10. tm. nameščen v občinski hiši, Slomškova ulica 21. V isto poslopje se vseli s 1. decembrom tudi orožniška postaja. —

Samomorilna manija v Mariboru.

Samomorilna epidemija je v zadnjih dneh zavzela nepavaden obseg. Prejšnji teden je brez sledi izginila natakarka Alojzija Cmajer, včeraj si je 16letni dijak z revolversko kroglo končal življenje dva samomorilca pa se borita v bolnici s smrtjo. Včeraj proti večeru pa je stražnik opazil v Strossmayerjevi ulici neznanega moškega, ki je tekal po ulici in divje metal sneg po drevesih. Ko ga je ustavil, mu je 30letni Jože Rataj, bivši gostilničar, sedaj brez posla in zaslužka, izjavil, da mora nekoga umoriti, nakar se bo sam obesil. Možakar je kazal znake slabomnosti in v roki nosil vrvi, ki bi naj služila njegovemu namenu. Stražnik ga je trdoma odvedel na policijo in nato v policijske zapore. Ker je bil že v umobolnici in je gotovo, da se ga je bolezen zopet lotila, bo ponovno izročen v bolnišniškoskrbo. —

Povej mi ali prideš!

Slavosni koncert, ki ga priredi Mariborski odbor za postavitev spomenika kralju Petru v petek, dne 18. t. m. s sodelovanjem Glasbene Matice, mariborske vojne muzike, naše odlične umetnice gospe Fani Brandlove in priznanega mariborskega klavirskega virtuoza Hermana Frischa, stoji pod geslom lojalnosti in pravega patrijotizma. V veliki Götzovi dvorani se morda zbrati ta večer vse mariborsko občinstvo ne glede na narodnost in politično prepričanje. ki nima patrijotizma in lojalnosti do države samo na jeziku. Vzvišenemu namenu prireditve primerno je izbrati tudi spored koncerta, ki snada med najodličnejše, kar smo jih v Mariboru kdaj slišali. Da pa ne bi koga odvrgla visoka vstopnina, je ista nastavljena tako nizko, da se koncerta lahko udeležijo vsi sloji ter se s svojo navzočnostjo oddolžijo spominu našega velikega prvega vladarja. Vstopnice so že v predprodaji, pokažite, da ste pravi patrijoti? —

Ponesrečen zidar.

Pri popravljanju dravske vojašnice je bil že več dni zaposlen tudi 58letni zidar Franc Raner, doma na Pobrežju. Ko je včeraj delal na 4 metre visokem odru, mu je pa na od snega polzklih deskah spodletelo, slabo pritrjene oderske deske so se preobrle in zidar je padel na tla, kjer si je ob kamnu močno ranil glavo. Rešilna postaja ga je odpeljala v bolnišnico. —

Dobra gostija za malo denarja.

Včeraj se je v kantini Dravske vojašnice gostil brezposelni viničar Ivan K. Naročeval je vino, čaje in druge dobrote, ki jih nudi dobro založene pivnice, čeprav ni imel niti beliča v žepu. Zapitek je kmalu narastel na 157 Din, ki ga razpoloženi in vinsko ginjeni Ivan ni mogel plačati. Zagovarjal se je, da ni on vsega naročeval in da plača samo 48 Din. Ker pa ni imel nobenega denarja, ga je stražnik odvedel v policijske zapore, kjer mu bo po obilni pojedini, jetniška dijeta prav prijala. —

Lepa prilika za naprednega obrtnika ali trgovca.

V prijaznem trgu mariborske oblasti, pol ure peš od žel. postaje na glavni progi, je možno dobiti za izredno nizko ceno enonadstropno hišo s posestvom, blizu cerkve, primerno za trgovino ali obrt. Interesantom da podrobne podatke Tajništvo SDS v Mariboru, Cankarjeva ul. 1.

Ali Ben Ali

je izvajal v Veliki kavarni dva večera svoj program. Pokazuje velike zmožnosti; program je poln nerazumljivih komplikacij, toda dovolj jasen. Obisk je bil dober, le oder izvajalcu ni odgovarjal za njegova izvajanja. — F. K. —

Hotel Halbwidl

V sredo dne 16. novembra ob 18. uri zvečer krvave, jetrne, pečene klobare goske itd. Svira godba Richter. 1659 Se priporoča Andr. Halbwidl

Arkadij Averčenko:

Igra s smrtjo

(K premijeri komedije v sredo.)

Se pred dvema letoma smo čitali v vsakem večjem dnevniku in reviji Averčenkove sijajne satire. Nenadno pa je prišla iz Prage vest, da je duhoviti ruski pisatelj in satirik umrl. Trodejska komedija »Igra s smrtjo« ni pravzaprav nič drugega, kakor dramatisirana novela in kot drama ni nikako odkritje. Vendar pa zasluži vso pozornost po svoji duhoviti zasnovi in po globokih problemih našega vsakdanjega življenja, ki obravnava scenično, epizodično, po bliskavicah, utrinkih in domislekih bolj, kakor pa v bogatem dejanju. Zato je vsebina prav kratka: Taldikin špekulira, poln je načrtov. Kaj ko bi kupil naklado pesmi? V 14 dneh je bilo prodano 200 izvodov od 10.000. Pri nadaljevanju take prodaje bi razprodal zalogo v 2 letih in lepo zaslužil. Pa — saj se od vsake naklade proda samo 200 knjig. Ali ni škoda pregorelih električnih žarnic? Ponudbo ima za popravilnico žarnic; pa — popravljena žarnica bi stala desetkrat več ko nova. Kazančev zato odkloni družabništvo s Taldikinom pri sličnih podjetjih. Kazančev je sbsičav literat, v 3 mesecih pravi, da ga bo smrt. Taldikin že voha novo podjetje. Saj ga Glibovič, zavarovalni agent, nadleguje z zavarovanjem na življenje za slučaj smrti; specialista je za ženske, to se pravi, da začne z ženskami ljubezensko razmerje in zleze skozi njih srca do zavarovalne pogodbe. Tako je bil začel tudi z Taldikinovo ženo Olgo. Taldikin bi tedaj zavaroval Kazančeva za 100.000 rubljev za slučaj smrti. Za 3 mesece bi plačal premijo. Nato bi Kazančev umrl, zavarovalnina pa bi potegnil Taldikin, pol zase, pol za Kazančev mater. Storjeno. Zdravnika zavarovalnice, ki se trudi, da bi postal zločinec, doktorja Uzikova, podkupi, da izstavi o zdravju Kazančeva dobro spričevalo in zavarovalna pogodba, Kazančeva kupčija, je sklenjena. Pa — že do drugega dejanja se Kazančev zredi za 8 kg, vrne se mu sila in pisati začne dramo. Je pa prišla vmes Taldikinova nečakinja Zoja, ki mu je svetovala, da naj je jajca, pije mleko itd. in Kazančev, ki se mu je Zoja dopadla, je tako storil. V drugem dejanju se Kazančev že ozira po Zoji. Taldikin pa hira ob visokih zavarovalnih premijah, upniki ga preganjajo, žena in nečakinja ga nadlegujeta, on pa vse tolaži s Kazančevimi kupčijami. Saj ne želi Kazančevu nič slabega, a pogodbo je treba izpolniti, ko je pa vendar rekel, da bo čez 3 mesece umrl, kako bo on plačeval tako visoko premijo! Kazančevu je pa tudi narobe; rad bi ustregel Taldikinu, pa kaj, če se redi, če piše dramo in če se zanima za Zojo! Celo doktorju Uzikovu je nerodno, ko nemore postati lopov. Nekoč je bil napisal anonimno ovadbo o nedolžnem človeku; sluga pa je znakmo poneveril in pisno vrgel proč. Drugič je bil dal ugodno spričevalo v svrhu zavarovanja človeku s srčno napako; človek pa je po dveh premijah nehal plačevati in polico izgubil. Tudi pri Kazančevu se mu ne posreči. Kazančev je ozdravel, dosegel velik uspeh s svojo dramo in na ameriški način zavzel srce duhovite Zoje. Tako je bilo mogoče, da se je pogodil s Taldikinom: Odkupil mu je polico s tem, da mu je vrnil plačane premije, zavarovanje pa je spremenil na doživetje. In spet se tolaži Taldikin z novimi kupčijami: Zakaj treba kočijažu konja? Napravil bi na voz pedale. Težke potnike in navkreber bi vlekla para, elektrika ali motor. Pa — to bi bil avto, in s tem izumom je nesrečni Taldikin prepozen.

Mnogo fines je v teh prizorih: ko bi Taldikin rad od Kazančeva, da bi brž umrl. Kazančev pa ne more ustrediti; ko Glibovič sklepa zavarovalne pogodbe po poti skozi ženska srca; ko se srečata dva zavarovalna agenta in se polagoma, ne da bi se poznala, naskakujeta z zavarovalnimi pogodbami, dokler se ne stepeta; ko se bližata Kazančev in Zoja i. t. d. Satira in ironija žarita iz vsega sozvočja igre, dovtip iz spontanega, eksponzivnega izraza. Ironija našega človeka in satira na ljubezen, ki je le še sredstvo; na vratolomno špekulacijo in žalostne literarne prilike; na zdravniške in ves površni način naše dobe, ko vzporejamo s ceno lastnega interesa vrednost tujega življenja in zdravja in ko služi vse idejno, kolikor ga je sploh še, le še za »trgovske operacije« — za Kazančeve kupčije...

Odgovorite: ali ni danes res vse tako? M. Š.

Čudne slučajnosti

MISTERIJOZNA ŠTEVILKA »7«. — NIJENO ČUDNO POJAVLJANJE SKOZI 700 LET.

Številki 7 že iz zelo starih časov pripisujejo tajnostne moči. Slučajno se pa tudi mnogokrat razkrijejo čudne vloge te številke. Klasičen primer za to je razkritje groba velikega mongolskega kana. Kakor smo že poročali, je ruski učenjak Kozlov v puščavi Gobi prišel na sled »veliki tajnosti« Mongolije, kakor se splošno označuje grob Džingis-kana. To je bilo ravno 700 let po smrti velikega mongolskega vladarja, ki je umrl začetkom l. 1227. Tam, kjer je veliki kan pokopan, je bilo nekdanje cvetoče mesto njegove vladavine. Od mesta so samo še razvaline in ni daleč naokrog nobene druge stavbe in nobenega človeškega prebivalstva razven malega budističnega samostana. V tem samostanu prebiva že od vekov vedno le sedem menihov. Ti menihi so, kakor znano, čuvarji groba z nalogo, da vsako sedmo uro sedemkrat udarijo ob velik gong.

K misteriju sedmice spada tudi to, da razvaline nekdanjega mongolskega mesta vsako leto in sicer vsaki sedmi mesec dne 21. (trikrat sedem) oživijo s tajnostnimi potomci in oboževalci velikega kana. Ti ljudje se naenkrat pojavijo, opravijo neke čudne obrede ter se zopet razkropijo na vse strani. Sedem mesecev ni razven sedem menihov na razvalinah žive duše. V dobi tajnostnega obiska

vsaki sedmi mesec vstane baje tudi Džingis-kanov duh, ki si od obiskovalcev enega izbere, ga prime za roko in vodi, da na kako razvalino v tajnostnih pismenkah napiše preroške napovedi. Ekspedicije učenjaka Kozlova so na razvalinah našle že mnogo čudnih napisov, ki se na noben način ne dajo raztolmačiti. Velika uganka je tudi letni redni obisk Džingiskanovega groba, ker ni mogoče dognati, na kak način so ti poseti organizirani. Misterijozno sedmico pozna celo Džingiskanova zgodovina. Sedem let je rabil ta mož, nazvan prvotno Temudžin, predno je mongolske tolpe združil v organizirano celoto, da je lahko osvojil ogromen kos sveta in postal Džingis-kan — to je najmočnejši vladar.

Onim, ki so prepričani o tajnih silah in pomenih številke 7, bo prišlo v račun tudi to, da je učenjak Kozlov začel razkrivati veliko mongolsko tajnost leta 1907. Razvaline staromongolskega mesta Karakoto v puščavi Gobi je našel malo pred vojno 1914 (dvakrat 7) in sedaj je moral baje sedem dni prebivati pri meniški sedmici, predno je dobil natančnejše podatke o grobnici velikega kana.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Smrtonosni določas

Rimski meščan Manzoni je nekega večera obiskal gledališče in dobil prostor v prvi vrsti na četrti galeriji. Igrali so neko burko. Igra je pa bila tako dolgočasna ali pa je imel Manzoni tako malo smisla za humor, da je na svojem sedišču sredi predstave zaspal in v trdnem spanju tudi obsedel, ko so že vsi drugi obiskovalci zapustili gledališče. Gledališko osebje se tudi ni zanj brigalo in tako se je mož pozno v noč enkrat prebudil v popolnoma temnem gledališču. Še ves omamljen od spanja ni prav vedel, kje je, planil je pokonci, napravil par korakov in padel z galerije v parter, kjer so ga drugo jutro našli tako težko ranjenega, da je kmalu umrl. Njegovi sorodniki tožijo gledališko upravo. Najvišje sodišče pa tožbo zavrne z utemeljitvijo, da gledališka uprava ni dolžna po predstavah preiskovati vse kote, če mogoče kdo kje ne spi. Sorodniki bodo mogoče sedaj tožili avtorja burke, ki je bila tako dolgočasna, da je mož zaspal.

Spor med izumiteljem in akcijonarji.

Veliki italijanski iznajditelj senator Marconi ima hude spore z delničarji velike podjetniške družbe, ki nosi njegovo ime in ki je dolžna oskrbovati denarna sredstva za učenjakove znanstvene poskuse. Delničarji očitajo Marconiju, da porabi preveč denarja. Posebno mu zamerijo luksuzno ladjo »Electro«. Zastopniki senatorja pa dokazujejo, da tudi ta ladja služi v znanstvene svrhe. Marconijeva družba se bo najbrže razšla.

Ločena žena Kemal paše.

V Biarritz je prispela v spremstvu svojega očeta Latife Hanuma, ločena soproga Mustafa Kemala paše, da najde zdravila za uničene živce in potrlost, katere so po težki ločitvi ne more otresti.

Mačka predvidevala odstop Rakovskega

Neki pariški časopis objavlja zanimivo zgodbo o mački, katere lastnik je znani knjigar in bližini Akademije. Ruski poslanik Rakovski je bil velik ljubitelj knjig in je čestokrat prihajal h knjigarju. Njegova mačka je izkazovala poslaniku izredno naklonjenost. Kadar koli je Rakovski listal po kaki dragoceni knjigi, se je mačka pritisnila do njega, mu zlezla na ramo, ter odšla, ko jo je poslanik izredno toplo pogledal. Kadar koli je odhajal, ga je mačka spremljala do vrat. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi pa je njen mačji instinkt občutil, da je poslanik poslednjikrat obiskal knjigarjo. Prijela se je s kremplji njegove obleke in pričela obupno mijavkati. Ko pa je Rakovski odšel, mu je daleč sledila. Nato je obstala in najmanj deset minut nepremično zrla za svojim prijateljem, dokler ni izginil v prečno ulico. V resnici je bil to poslednji obisk Rakovskega, kajti kmalu za tem je bil odpoklican s poslaniškega mesta.

Bočoča vojna.

Nova svetovna vojna bo pričela 18. maja in končala 16. oktobra 1936. Tako je prerokoval Basie Stewart na cionističnem kongresu v Londonu. Nikogar naj ne preseneti to prerokovanje, kajti tako je zapisano v veliki piramidi... Dalje zatrjuje Stewart, da so vsi znaki, ki so napovedovali minulo vojno, enaki sedanjim, samo da bo prihodnja vojna strašnejša. V boju bo zmaga Anglija, dočim bo Rusija izbrisana z zemeljskega površja. Vendar strašna vojna ne bo edina nesreča za človeštvo. V boju bodo posegle tudi naravne sile: potresi, poplave, bolezni itd. Žid Pascoe Goard prorokuje in napoveduje iste izjembe.

Oporni pevec prireja koncert na dvorišču.

Številni prebivalci Berlina so minule dni našli v svojih poštnih predalih dopisnice sledeče vsebine: »Spoštovani gospod, milostiva gospa! Kot bivši član in pevec državne opere, trenutno brez služke, sem prisiljen, da priredim danes okrog enih popoldne na dvorišču vaše hiše koncert. Uvodoma bom pel basovo arijo iz Mozartove »Čarobne piščali«. Ostali program pa vam bo javljen med koncertom. V nadi, da mi boste dobrotljivo vrgli z vašega okna skromno darilce, beležim z velespoštovanjem Albert Neumann, basist«. Ni znano, ali gre za slabo šalo, ali je vsebina dopisnice žalostna resnica. Danes je vse mogoče. Neumann je znan basist berlinske opere.

DANTE

njegovi burni časi in njegova dela. Zgodovinski italijanski vefilm.

Kino Apole od terka ob pol 7 in pol 9

Sport

ZNS (službeno). V sredo dne 16. t. m. se vrši ob 19. uri pri »Zamorcu« važen sestanek vseh nogometnih sodnikov. Posebno se pozivajo gg. Šuput, Planinšek in Nemec, da se sestanka zanesljivo udeležijo. Prosi se za točnost! — Tajnik.

Rapid : Merkur.

Prihodnjo nedeljo bosta Rapid in Merkur odigrala predzadnjo prvenstveno tekmo. Rapid je sigurni zmagovalci in bo zvišal število dobljenih točk na osem, dočim bo Merkur ostal na zadnjem mestu brez točk in s precej neugodnim razmerjem golov. Upati je, da bo v pomladanskih prvenstvenih tekmah jesenski neuspeh znatno izboljšal, kajti igralci, ki so v jesenski sezoni imeli zabrano igre, bodo moštvo znatno ojačili in gotovo izboljšali placement.

ISSK Maribor — zimsko sportna sekcija. Jutri, v sredo ob 20. se vrši v Vinskem hramu v Vetrinjski ulici sestanek smučarjev, sankarjev in drsalcev. Vabljeni so izveščani sportniki in začetniki, moški in dame. Na sestanku se bodo sprejemali tudi novi člani. — Načelnik.

Plesni tečaj ISSK Maribora. Nocoj torej ob 20. otvoritvena plesna vaja ISSK Maribora pri Zamorcu. Vabljeni so vsi lanskeletni člani in novinci ter prijatelji sportnega kluba Maribor. Komite. 1657.

Nove slovenske knjige

Slovenski možje.

Spisal dr. Avgust Pirjevec. — Kot nekaj jubilej — dvajseti zvezek Mohorjeve knjižnice je izšla ta knjiga. Če je biografski leksikon znanstveno, obširno delo za knjižnico, je ta biografski leksikon žepna izdaja naših najpomembnejših mož. Dr. A. Pirjevec ni imel lahkega dela, da je na skromnih 20 tiskanih polah opisal 80 mož, in vendar tako, da je pri vsakem povzel samo najvažnejše za pomen pri razvoju naše kulture, vse manj važno pa spretno izpustil. Knjiga bi morala biti pravi užitek za prosvetne večere, najboljša prijateljica za dijaka, ki ponavlja literarno zgodovino, in za zrelega izobraženca, ki bi rad v naglici ponovil in si osvežil spomin na može in dela, ki so mu ga vsakdanje skrbi v poklicu že izbrisale. Zaeno pa krasi knjigo 76 lesorezov akad. slikarja M. Maleša. Knjiga stane broširana 40, vezana pa 52 Din.

Molière: Skopuh (L'Avare), komedija v petih dejanjih. Za izvrstno burko »Skapinove zvijače«, ki je lani prešla vse podeželske odre in povsod vzbujala salve smeha, smo dobili sedaj v izvrstnem prevodu Niko Kureta še Molièrovo klasično komedijo »Skopuha«. Skopuh ima vse polno resnih momentov, vendar je tudi toliko komičnih prizorov v igri, da se bo občinstvu tudi pri Skopuhu izvrstno zabavalo. Figura Skopuha, ki ima še dandanes ponekod precej podobnosti, je mojstersko delo pisatelja-umetnika. Ker je bil Molière sam igralec, je znal pisati za igralce, zato vsebuje igra vse polno efektnih prizorov in vlog, ki so nalašč za igralce pisane. Ima deset moških in štiri ženske vloge. Od teh deset moških vlog, je pet epizodnih, tako, da rabi režiser samo 5 + 4 vloge. Igrati je pridejan predgovor (napisal profesor A. Robida), v katerem najde režiser vse potrebne napotke in nasvete glede kostumov, karakterizacije oseb, sploh vsega, kar je važnega v igri. Tudi predavatelj pred igro bo našel marsikaj porabnega v A. Robidovem predgovoru, kar naj občinstvu v uvodu razjasni in razloži. Zato smo prepričani, da bo našel »Skopuh« pot po vseh podeželskih odrih in da bo ljub gost, ker je dobrih iger itak malo na razpolago. — Knjiga stane 18 Din.

Maksim Gorki:

Otroška leta

43 Poslovenil dr. I. D.

»Kaj pa govoriš neumnosti? Svet-nica... drugam jo pojdi iskat!«

Dolgo časa je mrmrala, plazeč se naokrog po vseh štirih, jaz pa sem sedel na stopnicah, premišljeval, kako bi se maščeval nad dedom zaradi nje.

Prvikrat je pretepal babico pred mojimi očmi tako grdo in strašno. Pred menoj je v somraku tlel njegov rdeči obraz, vihrali rusi lasje; v srcu me je žgoče bolelo in bilo mi je hudo, ker si nisem mogel izmisliti dostojnega maščevanja.

Ko sem čez dva dni šel po nekaj k njemu na podstrešje, sem videl, kako je sedel na tleh pred odkrito skrinjo, prebiral v njej papir, na stolu pa je ležal njegov preljubi koledar in dvanaest listov debelega, sivga papirja, ki so bili razdeljeni na kvadrate po številu dni v mesecu, v vsakem kvadratu pa je bila slika vseh svetih dni. Ded je zelo cenil ta koledar, dovoljeval mi je pogledati vanj le v tistih redkih slučajih, kadar je bil posebno zadovoljen z menoj, jaz pa sem vselej z nekim posebnim čustvom ogledoval te tesno sestavljene, sive, male podobice. Poznal sem življenje nekaterih izmed njih — Kiriila in Ulita, mučenice Barbare, Pantalejmona in še mnogih; posebno mi je bilo všeč življenje Alekseja, božjega služabnika in prekrasni stih o njem: pogostokrat mi jih je pela babica. Gledaš na stotino teh ljudi in se tolažiš, da so vedno bili mučenci.

Tedaj sem sklenil, da izrežem te svetnike, in ko je odšel ded k okencu in čital moder, z grbi okrašen papir, sem pograbil nekoliko tistih listov, hitro zbežal doli, potegnil škarje z babičine mize, zlezal na pograd in se pripravil, da postrizem svetnikom glave. Obglavil sem eno vrsto, pa mi je začelo biti žal svetnikov; tedaj sem jih začel izstrigavati po črtah, ki so delile kvadrate; toda še nisem prišel do tega, da bi razrezal drugo vrsto, — pa je prišel ded, obstal na stopnicah in vprašal:

»Kdo ti je dovolil vzeti svetnike?«

Ko je zagledal papirnate kvadrate, ki so bili razsejani po tleh, jih je začel pobirati, nosil jih je k obrazu, metal proč, zopet pobiral, njegove čeljusti so se skrivile, brada tresla in tako silno je začel sopsti, da so poleтели papirčki na tla.

»Kaj si storil?« je kričnil nazadnje in me potegnil za nogo k sebi, jaz sem se prevrnil v zraku, babica me je zgrabila za roko, ded pa je tolkel s pestjo njo, mene in sikal:

»Ubljem ga!«

Prišla je mati, zavedel sem se v kotu pri peči, ona me je zastražila, lovila in odbijala dedovo roko, ki je letala pred njenim obrazom, in govorila:

»Kaj počenjate! Spametujte se!«...

Ded se je vrgel na klop pod okno in zatulil:

»Ubili ste me! Vsi, vsi ste proti meni, a-a...«

»Ali vas ni sram?« je zamolklo donel materin glas. »Kaj se tako pretvarjate?«

Ded je kričal, tolkel z nogami po klopi, njegova brada je smešno štrlela proti stropu, oči pa je imel trdno zaprte; tudi meni se je zazdelo, da ga je sram pred materjo, da se res pretvarja in da je zato zaprl oči.

»Nalepim vam te koščke, še boljše bo, trdnjše«, je rekla mati in ogledovala podobice in listke. »Glejte, vse je že zmečkano, zležano, razsipa se vse...«

Govorila je z njim kakor z menoj, kadar pri nalogah nisem česa razumel, in nenadoma je ded vstal, popravljal srajco, telovnik, se odkihal in rekel:

»Še danes nalepi! Takoj ti prinesem še ostalih listov...«

Odšel je k vratom, toda na pragu je obstal in pokazal name s krivim prstom:

»Njega pa je treba nasekati!«

»Zasluzil je«, je pritrdila mati in se sklonila k meni. »Zakaj si storil to?«

»Nalašč! Naj ne tene babice, še brado mu bom odstrigel...«

Babica, ki je ravno hotela sleči zmečkano jopo, je tresla glavo in očitala rekla:

»Molčal bi bil, kakor si bil obljubil.« In pljunila je na tla.

»Da bi ti jezik usahnul, da bi ga ne mogel gibati, ne premakniti!«

Mati je pogledala nanjo, se prestopila po kuhinji in zopet prišla k meni.

»Kdaj jo je tepel?«

»Barbara, sram naj te bo, da izprašuješ kaj takega, ali te kaj briga?« je srdito rekla babica.

Mati jo je objela.

»Eh, mamica, mila ti moja...«

»Glej, sedaj še mamica! Le pojdi...«

Pogledali sta druga na drugo, obmolknili in se razšli: v veži je štorkljal ded.

Že prve dni po prihodu se je seznanila babica z veselo najemnico, ženo nekega vojaka, in skoraj vsak večer je hodila v prednjo polovico hiše, kjer so stanovali tudi Betfengovi, — lepa gospoda oficirja. Dedku to ni bilo všeč, naenkrat je, sedeč v kuhinji pri južni, grozil z žlico in rentočil:

»Nesramneži, zopet so skupaj! Do jutra ne bo miru.«

Kmalu nato je prosil najemnike, naj izpraznijo stanovanje, in ko so odšli, je pripeljal od nekod dva voza raznega pohištva, ga razpostavil v prednjih sobah in zaprl z veliko, vi-sečo ključavnico.

»Ni nam treba najemnikov, sam bom sprejemal goste.«

In glej, ob nedeljah so začeli prihajati gosti: prišla je babičina sestrična Matrona Sergejevna, velikonosna, zadirčna perica, z njo — sinova: Vasilij, risar načrtov, dolgolas, dober in vesel, oblečen ves v sivo; pisani Viktor s konjsko glavo, ozkim obrazom, ki je bil ves obrizgan z mozoli; še v veži, ko je sezuval galoše, je popeval, piskajoče, kakor Petruška:

»Andrej — papá, Andrej — papá...«

To me je zelo osupljalo in plašilo.

Prišel je stric Jakob z gitaro, pripeljal s seboj krivega in plešastega urarskega mojstra, ki je bil v dolgi, črni suknji, tih in podoben menihu. Vselej je sedel v kot, sklonil glavo na stran in se nasmehnil, jo čudno podpiral s prstom, uprtim v obrti, razdeljeni podbradek. Bil je temnikast, njegovo edino oko je zrlo na vse nekako posebno nepremično: govoril je ta človek malo in često je ponavljal ene in iste besede:

»Ne trudite se, saj je vseeno...«

Ko sem ga zagledal prvič, sem se nenadoma spomnil, kako so davno nekoč, v času, ko smo živeli še v Novi ulici, pred hišo bobnali bobnarji, od trdnjave pa se je proti trgu peljala črna telega, obkrožena z vojakmi in narodom, in na njej je na klopi sedel v verigah nevelik človek s suknjeno okroglo čepico, na prsih mu je bila obešena črna deska, na kateri so bile grobo napisane bele besede: človek je povešal glavo, kakor da bi bral napis, in ves se je tresel in pozvaljal z verigami: In ko je mati rekla urarskemu mojstru:

»Glej to je moj sin!« sem se pre-

strašeno odmaknil od njega in skril roke.

»Ne trudite se«, je rekel, strašno privzdignil vsa usta proti desnemu ušesu, me zgrabil za pas, potegnil k sebi, me hitro in lahno zavrtel v krogu in izpustil, odobravojoč:

»Fantič je močan...«

Pobegnil sem v kot na usnjen stol, ki je bil tako velik, da si lahko ležal v njem, ded se je vedno bahal, češ, da je bil ta stol last kneza Gruzinskega, pobegnil sem in gledal, kako dolgočasno se vesele odrasli; kako čudno in sumljivo se izpreminja obraz urarskega mojstra. Njegov obraz je bil maslen, tekoč, tajal se je in plaval; če se je nasmehnil, so se njegove debele ustnice prepeljale na desno lice, in tudi mali nos je šel kakor štorček po krožniku. Čudno so se premikali veliki, v stran stoječi uhlji, se privzdigovali sedaj z obrvjo zročega očesa, sedaj padali na lične kosti; — zdelo se je, da lahko pokrije z njimi svoj nos kakor z dlanmi, če le hoče. Včasih je vzdihnil, pomolil temni, kakor pest okrogli jezik iz ust, spretno delal z njim pravičen krog in gladil debele, maslene ustnice. Vse to ni bilo smešno, le nenavadno in gnalo me je, da sem ga neprestano opazoval.

Pili so čaj z rumom, ki je imel vonj po sežganih čebulnih listih; pili so babičin sadni sok, ki je bil žolt kakor zlato, temen kakor ter, in zeleno: jedli so pasteto, piroge, medene ribanice z makom, se potili, se oddihovali in hvalili babico. Ko so se najedli, vsi rdeči in napihnjeni, so udobno posedli po stolah in leno prigovarjali stricu Jakobu, naj zaigra.

Stric se je sklonil nad gitaro, pobrenkal in neprijetno, vsiljivo pel:

»Eh, živeli so, kakor so znali, na vse mesto so privršali, Go-ospodjčni iz Kazana vse podrobno razkazali...«

Meni se je zdela ta pesem zelo žalostna, babica pa je rekla:

(Dalle prihodnjič.)

Klišeje

vsah urst, črtne in avtoipije, izdeluje po predloženih risbah, perspisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

JUGOGRAFIKA

tiskarna in založna dr. z o. z.

LJUBLJANA

Sv. Petra nasip

23

Sledeče srečke drž. razredne loterije

kupljene v Zadrugi hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19, oziroma v upravi Večernika, Maribor, so bile izžrebane dne 11. novembra:

Din 10.000 je zadel srečka št. 48.590

Din 2000 je zadel srečka 58.088

Po Din 500, pa so zadele naslednje št.:
14.128, 76.714, 100.715, 100.741, 100.729,
5754, 5736, 15.424, 15.481, 30.999, 30.998,
40.557, 40.514, 53.407, 66.619, 66.640,
66.633, 91.736, 91.727, 9714, 9718, 11.515,
11.587, 20.887, 20.866, 23.415, 23.440 34.115
34.145, 34.136, 47.799, 47.765, 47.713,
47.744, 48.579, 48.556, 59.375, 59.372,
59.377, 59.381, 60.825, 60.879, 60.898,
60.820, 70.284, 71.872, 71.874, 83.219.

83.239, 86.369, 86.315, 86.347, 86.326,
96.933, 53.474, 97.730, 97.762, 110.164,
110.157, 110.179, 110.128, 111.134, 111.161,
111.168, 111.151, 111.163, 111.106, 120.195,
120.123, 120.161 120.147, 123.359, 9330,
9323, 20.211, 20.210, 34.082, 34.088, 34.036,
61.209, 70.284, 71.872, 71.872, 71.874,
73.653, 73.656, 82.557, 87.154, 87.131 99.513
99.524, 110.792, 110.782, 122.737, 53.448.

Če potrebujete

za Miklavža in Božič prvovrstne Blizjakove kekse, jih dobite tudi v delikatesni trgovini

Franjo Kurinčič, Aleksandrova 31

Tu se nahaja tudi prijeten buffet za sedeče goste!

Modni baržun

se dobi po nizki ceni pri trdku

FRANJO MAJER

Maribor - Glavni trg 9

Grafolog - hiremantik.

Zadnji teden tu!

Ako hočete izvedeti svojo bodočnost, obrnite se na znamenitega grafologa Egiptčana, kateri vam pove Vašo prihodnost in značaj iz črt na roki in iz pisave. Sprejema vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9.—13. in od 14.—20. ure. Ben-Alli hotel "Kosovo", soba 5, Maribor.

Čevlje,

gamaše, PERILO, kravate, nogavice itd. velika izbira po solidnih cenah pri

Jakob-u Lah-u, Maribor

samo Glavni trg šte. 2

Ivan Kravos

Aleksandrova 13 Maribor Slomškov trg 6

Opreme in potrebšline za konje, potni kovčki, torbice, usnjati izdelki, gamaše, ovratniki in nagobniki za pse itd. 1364

GONILNI JERMENTI